

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Sötét sajtószabadság!

Sajtószabadság! Mily szépen hangzik ez a szó, mily sokat jelent ez a néhány betű. *Sajtószabadság!* Hat van ennél szebb, nemesebb gondolat? Szabad a gondolat, szabad az eszme. Száll az ige és hatalmával, erejével meghódít mindeneket.

Sajtószabadság! te vagy az a nagy, dicső fogalom, amibe összpontosítunk minden jót és nemest. Te vagy az a szirt, amelyen épül az igazság palotája; te vagy az a magaslat, ahonnan betekintheünk országokat és népeket; te vagy a zászló, amely vezeted az igazságra török csapatját; te vagy a bíró; te vagy a fórum; te vagy a hatalom — te vagy minden, minden!

„Tiéd az ország, a dicsőség és a hatalom!” — így beszélünk a sajtóról nap-nap után. De vajjon megérdemli ezt a sajtó, csak ugy a nagy általánosságban? Igazak vajjon mindenkor ezek a frázisok, amiket legtöbbször az arra legkevésbé érdemesek szeretnének maguknak elvitatni?! Mert kik verik legjobban a mellüket a „dicső sajtószabadság” szent eszméje érdekében? — — — Azok, akik méltatlanok arra, hogy a sajtó munkásai lehessenek! Azok, akik rut önérdékből használják ki ezeket a hangzatosjelszavakat, hogy azoknak a cégére alatt szabadon garázdálkodhassanak.

Pedig szent a sajtószabadság! Nagy, nemes és dicső a sajtó célja, hivatása. A legmagasztosabb feladatok állanak előtte. Sajnos, hogy ezekből kovácsolják azután a sajtó-parazitái a legveszedelmesebb fegyvereket.

Veszélyben a sajtószabadság! ezt kiabálják uton-utfélen, hogy azalatt ássák a vermet a legrutabb eszközökkel alatta. Ássák, ássák a vermet, egyre mélyebb lesz a sirgödör, amely körül a sajtó ellenségei fogják énekelni a „Circum derunt”-ot.

Hiába, már ez így van, az ártatlanok a bűnösökkel együtt szenvednek, mintahogy Krisztust a Golgothán latrokkal feszítették meg.

Ez már így volt minden időben és így is lesz mindig. Hiába, a mi világunk, e siralmak völgye, inkább van a rosszra berendezve, mint a jóra. A bűnösök, a gazemberek legtöbb részt követelnek

magoknak a jók és nemesek által megszerzett javakból — ellenben a jók szenvednek a gonoszokkal és gonoszokért együtt.

Küzdelem, szenvedés az igazságért; miltiadesi harc a közért — lebecsülés, lekicsinyelés; szégyenletes bukás. Szégyenta hurcolás a közelet kálváriáján és végtére a Golgotha — ez az eszme, az igazság sorsa!

Ez a tragikus vég. Épen azért tragikus, mert nem vet számot előre az emberi gonoszságokkal, magáért az igazságért küzd. Ez a gyengéje. Ezért bukik el a leggyakrabban, mint a krisztusi eszme a — Golgothán.

De ez a bukás csak látszólagos. Az eszmét, az igazságot megölni nem lehet — harmadnapra feltámad halottaiból, dicsőséggel, megújult erővel.

Igy fog történni ez az igazi sajtószabadsággal is, mert ha tovább is így haladunk ez uton, a romlás eikerülhetetlen. — Belé fog bukni a sajtószabadság abba a nagy sirba, amit oly régen és már magának. Mert a nagy sir már készen van. És ólálkodnak körülötte a sötétség lovagjai. Szomorú, nagyon szomorú, de be kell vallanunk, mert igazság, hogy nem ok nélkül jön majd el ez a nagy bukás.

Mert el fog jönni, hogyha így haladunk, az már bizonyos. Lesz alapjuk a sajtó ellenségeinek, amelyre támaszkodva fogják beledobni a sajtószabadságot a saját maga ásta sir hüs ölébe.

Mert tekintsünk körül, mit tapasztalunk?! Pusztulást és romlást minden felül. Meg van feztözve teljesen a sajtószabadság régen tiszta levegője. Paraziták mindenütt, akik megbotránkoztatnak mindenkit. És ez a levegő torkunkat — szinte fojtja. Hideg veríték csorog le homlokunkról, rosszul érezzük e környezetben magunkat. Szabadulni akarunk el a tisztább légkörökbe — de nem lehet. Ugy áthatott már mindenüvé a romlás, hogy lehetetlen szinte a menekvés. Meg kell fuldunk!

Nem akadunk zöldelő oázisra — melyek bizony nagyon, nagyon gyér számmal vannak.

Igaz, hogy vannak! Ez letagad-

hatatlan. Van még tisztességes sajtó is — de a név, mindig az erősebbtől veszi nevezetét. Már pedig a többséget sajnós, hogy a sajtó-parazitái közzé kell soroznunk. Akadhatnak olyanok, akik tulpessimistának fogják ezt találni. Pedig ez tény. Épen azért fog elbukni a sajtószabadság, mert ezek a paraziták megölik az egészséges tagok vérkeringését is.

Tekintsünk csak körül. Mit fogunk találni a szomorú sajtóviszonyainkat vizsgálva? Kicsinyeskedést, a nemes cél lealacsonyítását, az elvek pénzért való árubaocsátását, megvásárolhatóság, panamázás, rutlélek kufarkodás mindenütt. Szenzációhajhászat, becsület marcangolásból való megélhetés, sárga, judási aranyak mindenütt! Nincs megtorlás, nincs fegyver ellene. Mert a sajtó nagy hatalom, maga-maga veri le ellenségeit — ha azok az igazság nevében támadnak is. Kartellt kötnek ellene!

Bűnszövetséget az igazság ellen — mert pénz beszél, kutya ugat. Fő az üzleti szellem. Pénzért kell mérni az igazságot és eladni judás aranyakért az eszmét!

Szomorú, szomorú igazságok ezek és épen azért olyan szomorúak — mert igazságok.

Ideje tehát már fellépni ezen sajtó hyénák ellen, akik abból élnek: sárga aranyakért marcangalják a mások becsületét.

Ez ellen tenni kell! Lehet, hogy talán a sajtószabadság adja meg ennek az árát. Lehet, de mindegy; végezni kell örökre ezekkel a bitangokkal!

Sajtószabadság! Hát ez a sajtószabadság? Fegyver nem való a gyermek kezébe, a kiskorúságnak méreg a szabadság.

Sajtószabadság! Hát sajtószabadság, vagy egyáltalában szabadság-e a legisszonyubb, legrutabb visszaélés, az ilyen szent fogalmakkal?!

Az ilyen szabadsággal torkig vagyunk.

Az ilyen szabadság nem kell. Az ilyen szabadságot megtörni öngyilkosság továbbra is!

Hanem legyen igazi szabadság! A közérdeket, a közjót, a szépet, a

nemest és nagyot híresztelő sajtószabadság!

Legyen sajtószabadság! a szó legnemesebb értelmében. Nem becsületmarcangoló, egyéni érdekeket szolgáló bérszolgai sajtó orgia! Hirdessük a szépet és nagyot, az emberiség örök, nagy ideáljait teljes szabadsággal!

Lelkesüljünk a közért, az eszméért az igazságért teljes szabadsággal! Dolgozzunk, munkálkodjunk becsülettel, hogy elmondhassuk: „nemes harcot harcolunk!”

Igy aztán nem fog folyton fenyegetni bennünket az a veszedelem, hogy egy szép napon oda lesz a sajtószabadság. Elrabolják a sötétség lovagjai, akik várják már régóta ezt az alkalmat. És úgy latsozik, hogy az idők teljessége e tekintetben is bekövetkezett.

Ha így haladunk, ha ilyen elveket tűzünk, ki örök példakép, akkor lesz sajtószabadság.

Hat legyen sajtószabadság!
(—voith.)

POLITIKAI HIREK

(Pátriarka választás.) A holnapi pátriarkaválasztó kongresszus ülése elé, a szombati nap vegyes hatású eseményei után fokozott érdekléssel néz az iteni közönség. A radikális párt tagjai vasárnap reggel nagyrészt átjöttek Ujvidékre és kisebb csoportokban itt is tanácskoztak a Budapestre induló küldöttségnek adandó utasítás felől. Tomics Jása és dr. Hadzsi Koszta vasárnap délelőtt felkeresték hivatalában dr. Balla Aladár főispánt és értesítették a szombat esti konferencia lefolyásáról. A konferencia eredménye — hr szerint — igen kedvező Bogdanovics Lucian megválasztása szempontjából, de ma már — az elmúlt napok fordulatai után — mindenki kétkedve fogadja a legoptimistább hírt is. Anyai azonban bizonyos, hogy ma tényleg ismét 38 szavazata van Bogdanovicsnak.

A két pártvezető fontos deklarációkat is tett a főispán előtt, aki hetek óta lankadatlan energiával folytatja a közveletés munkáját. Balla Aladár főispán a vele között nyilatkozatokat haladéktalanul tudomására hozta Günther Antal királyi biztosnak.

A vasárnap délelőtt tartott megbeszélés

Másvilágok.

— A „Debrecen” eredeti tárcája. —

Csodálatos az a vakság, amellyel a szegény halandók legnagyobb része éli át a földi ittlétének rövid idejét. Sziate csodálatos és megfoghatatlan — de lehet, hogy helyes. Nem azon az alapon, amire épi ve az optimizmus is mindent jóvá tesz, hanem a dolog természetéből kiindulva.

Ember nem háborgathatja büntelen a természet mély, titkos csodáit. Ember nem lapozgathat nyugodtan ebben a rejtélyes könyvben, amelyről nem lehet tudni, hogy mikor akad benne olyan valamire — aminek a tudása sokkal rosszabb a „nem tudásnál” is.

De hát hiába! Az ember csodálatos egy lény, szellemből és sárból összegyurva. — A mellett, hogy a legnagyobb része vakságban él, mindig van egy bátor kis csapat, amely megismeri az Olympust titáni módra. — Az emberi tudás ezeknek a buzgalmán épült és tagadhatatlan, hogy már is nagy eredményeket ért el.

Uraljuk az elemeket, a szárazföldeket, tengereket, a levegőket. Haladunk óriási léptekkel! Maholnap csakugyan kitörölhetjük a lehetetlenséget szótárunkból.

A legnagyobb léptekkel mégis a ter-

folyamán a párt egyik tagja szóba hozta a híreket, melyek dr. Miladinovics Zsakórol a klub elnökéről szárnyra keltek. A sajtó ugyanis azt írta, hogy Miladinovics a pénzügyi értekezleten tévesen adta elő Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek azt a választ, melyet az általa vezetett küldöttségnek adott. A párt tagjai ezzel szemben konsztatáltak, hogy Miladinovics szóra-szóra való történelmi hűséggel adta elő Kossuth szavait és csak a sajtóba került — harmadkézből — tévesen az a hír, mintha a küldöttség vezetője elferdítve közölte volna a kereskedelmi miniszter kijelenségeit. A párt kiküldöttjei Kraszojevics, Musiczky és Popovics kongresszusi képviselők vasárnap delután utaztak Budapestre.

Az önálló pártiak egy része még szombaton elutazott Karlócáról, de a keddi ülésre valamennyien visszatérnek Medakovics Bogdán kivételével, aki a képviselőház ülésén Budapestben kíván lenni.

A radikális párt ma este megvárja a küldöttség megérkezését, azután konferenciára jön össze Karlócán. Végleges határozatot azonban, amint azt már kimondották, csak kedden reggel hoznak.

(A delegációk összehívása.) A hivatalos lap vasárnapi száma közli a delegációk összehívására vonatkozó királyi kéziratokat. A király az elsőben közli báró Aehrenthal közös külügyminiszterrel, hogy a delegációkat október 8-ára hívta össze, Wekerlehez is intéz kéziratot, melyben megbizsa, hogy a magyar országgyűlés bizottságának kiküldése s a bizottság tagjainak egybehívása iránt intézkedjék, de ugyanilyen tartalmu leiratot intézett báró Beck osztrák miniszterelnökhöz is.

(Wekerle fia) Breznóbányáról jelentik: ifj. Wekerle Sándor a breznóbányai kerület országgyűlési képviselője, az elmúlt heten felkereste választóit s közöttük több napig időzött. Dr. Wekerle beszédében utalt arra, hogy a múltban társadalmunk nem tapusított érdeklődést közgazdasági és közművelődési intézményeink fejlesztése iránt s ennek tulajdonítható az a körülmény, hogy e téren kormányunkra oly nagy feladatok hárulnak, melyeknek megoldása csak fokozatos haladás után várható. Bizalommal viseltetik kormányunk iránt, mely a közjogilag, közgazdaságilag és közművelődésileg megerősödött független és önálló Magyarország fokozatos kiejtésének utját igyekszik a jövő számára megnyitni.

(A függetlenségi párt értekezlete.) Az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolcas párt, mint a Magyar Tudósító jelenti, kedden e hó 22-én delután pártértekezletet tart. Az értekezleten Kossuth Ferenc fog elnökölni.

VAROSHÁZA.

Debrecen virilis városatyái.

Debrecen város törvényhatósági bizottságának 207 tagja közül 93 virilis jogon ül a város parlamentjében.

Alább közöljük a viristák teljes névjegyzékét a póttagokkal együtt. A *-al megjelölt tagok adóját a törvény értelmében, diplomájuk, kamarai beltagságuk, vagy más képesítésük alapján kétszeresen számították.

A névjegyzék így alakult:

(Rendes tagok.)

Kardos László kereskedő 9911 korona*, Zádor Lajos vezérigazgató 9727 korona*, Simonffy Imre nyug. polgármester 8426 korona*, Fürst Ödön kereskedő 6980 korona*, Áron Jenő kereskedő 6398 korona*, Rickl Géza földbirtokos 5935 korona, Vecsey Zoltán földbirtokos 5279 korona, Györfly Aladár kereskedő 4990 korona*, Ujfalussy József dr. 4821 korona*, Szikszay Lajos építész 4724 korona*, Aufrioh Vilmos malomtulajdonos 4274 korona, Németh András bérlő 4198 korona, Áron Miksa szesz-nyagykereskedő 3972 korona, Falk Lajos bankár 3972 korona, Szabó Kálmán képviselő 3845 korona*, Sesztina Jenő kereskedő 3598 korona*, Szalay Lajos táblabíró 3541 korona*, Koszorus Lajos ügyvéd 3536 korona, Hutflész Kázmér földbirtokos 3457 korona, Kontsek Géza kereskedő 3352 korona*, Rickl Antal földbirtokos 3087 korona, Geiger Simon terménykereskedő 3081 korona, Gajzágó Béla dr. táblai tanácselnök 3040 korona*, Kovács József polgármester 2933 korona*, Weichinger Károly kávéház-tulajdonos 2950 korona, Ungvári József sertés-kereskedő 2935 korona, ifj. Kertész István földbirtokos 2846 korona, Mórioz Ferenc kereskedő 2741 korona, Szántó Sámuel dr. tanár 2681 korona*, Fried Emil bérlő 2675 korona, Nagy Lajos dr. ügyvéd 2622 korona*, Sziloz Ferenc gyógyszerész 2559 korona*, Szentesi János

mészettudás terén haladunk, amiben természetesen a modern technikának is nagyrésze van. Igaz, hogy itt tapasztalhatjuk a legnagyobb nemtörődömséget az emberiség tulajdonos részéről.

Valóban megfoghatatlan, hogy a lelkes ember még arra sem gondol, ami minden nap mint egy óriási kérdőjel áll szeméi előtt. Ugyan ezer ember közül hányan jutott eszébe megkérdezni magától, ha feltételezték a csillagos égre — hogy mik is azok a kis ragyogó pontok ott, a nagy végtelenség peremén?!

Vagy egyáltalában rá sem fordul, vagy azt hiszi, hogy megfelelt magának, ha azt gondolja, hogy erről egyáltalán gondolkodni sem érdemes. Ez azonban már a felvilágosodottabbaknak a felfogása. A nép, a nagy többség azt hiszi, hogy a mi kedvünkért, a mi gyönyörködésünkre valók ezek az apró pontocskák. Hogy bevilágítsák éjszakánként és széppé teszik az amugy sivar égboltozatot.

A hiru ember még mindig a teremtés központjának képzeli magát, mint ahogy a kukac a sajton kívül semmi más nem ismer, bizonyosan azt tartja a teremtés központjának; amely egyedül alkotott.

Pedig ha elgondoljuk, hogy mily kicsinyek vagyunk, mi a végtelenségnek egy

kis paránya, akik semmik vagyunk a természet örökségben — elborzadunk ezen az iszonyu tévedésben, amely oly sokáig tartotta vakul az emberiség tulajdonos részét.

Másvilágok! Hát vannak ilyenek is? Világok?! — még pedig végtelen számmal! Minden parányi pontocska, amely fejünk felett ragyog, egy hatalmas nap, amely rontja a feny, világosságot és meleget a teremtmények sokaságának.

A világűr pedig végtelenül. Mennél inkább haladunk, még csak gondolatban is a mélyére, annál több és több befutni valónk van még. Mindenütt középpont és sehol sem vég. Az elők mi-jomjai mindenütt. Napok, csillagok, kődök — alakuló és kész világok, világrendszerek, tejutak, bolygók, holdak, üstökösök, mind — mind a legnagyobb összevisszaságban és mégis a legcsodálatosabb összhangban.

Belékábul a fej, elfárad a földi agyvelő, révedezik a gyarló tekintet, itt vagyunk a végtelenség kapuinál! Tovább már nem láthatunk, mélyebben már nem láthat szem, láthat gyarló szemünk.

Világok mindenütt: Csodás nagy világok. „Atyam házában sok lakás van” — eszünkbe jut a krisztusi mondás és megborzadunk a végtelenség hús, rettenetes lehelletétől. Nagy, nagyon nagy a tudomány

földbirtokos 2552 korona, Jámor János földbirtokos 2545 korona, Horváth János fakereskedő 2540 korona, Tüdös János dr. takarékpénztári ügyész 2530 korona*, Löfkovits Márton dr. bankigazgató 2516 korona*, Hauer Bertalan szállodás 2458 korona, Harangi Sándor földbirtokos 2431 korona, Szabó Lajos nyugalmazott igazgató 2372 korona*, Lestyán Adorján kir. közjegyző 2341 korona*, Vilmos Béla vegyész 2265 korona, Gáll Ferenc háztulajdonos 2262 korona, Nagy Jakab sertéskereskedő 2262 korona, Horváth István földbirtokos 2251 korona, Porubszky Jenő táblaelnök 2160 korona*, Kondor Zsigmond bírő 2139 korona*, Stégmüller Árpád építész 2137 korona*, Jóna János földbirtokos 2116 korona, Horváth Tamás földbirtokos 2109 korona, Bilkei Kövesdy Imre földbirtokos, 2101 korona, Muraközy László gyógyszerész 2090 korona*, Tóth István építész 2073 korona, Kenézy Gyula dr. igazgató 2068 korona*, Sz. Szabó László dr. ügyvéd 2057 korona*, Csanak József kereskedő 2030 korona, Csanak János földbirtokos 2007 korona.

Kocsár Gábor dr. ügyvéd 1985 korona*, Csikos Sándor dr. orvos 1968 korona*, Debreczeni Jenő igazgató 1966 korona, Komlóssy Dezső ny. t. bírő 1947 korona*, Hajdu Gyula ügyvéd 1933 korona, Györy Kálmán hiv. főnök 1930 korona*, Kállai Sándor birtokos 1913 korona, Röttler Béla táblabíró 1896 korona*, Balogh István birt. 1888 korona*, Gyarmati István sertéskereskedő 1879 korona, id. Zöld János 1822 korona, Lusztig Károly kereskedő 1818 korona*, Reisz Henrik gyáros 1813 korona*, Komlóssy Arthur ügyvéd 1809 korona*, Magoss György dr. tiszti főügyész 1805 korona*, Gebauer Károly gyáros 1791 korona, Fáy Márk dr. orvos 1784 korona*, Szép József birt. 1750 korona, Rosenfeld Salamon bérlő 1737 korona, Balogh István 1733 korona, Debreceni Lajos hentes 1733 korona, Kenyeres Károly birtokos 1730 korona, Bruckner Ernő dr. orvos 1719 korona*, Lukács Emil ügyvéd 1703 korona*, Szilágyi Imre ügyvéd 1649 korona*, Molnár István birtokos 1644 korona, Fleischmann Mór kereskedő 1638 korona*, Polgári Bálint birtokos 1633 korona*, Láng Sándor dr. orvos 1629 korona*, Vecsey Viktor gyógyszerész 1624 korona, Frohner Géza főkönyvelő 1603 korona, Petzkó Ernő dr. tanár 1595 korona*, Sz. Nagy Kálmán dr. orvos 1586*, Megyery Pál dr. ügyvéd 1581 korona, Vadon Sándor ügyvéd 1565 korona*.

(Póttagok):

Bányai Péter 1559 korona, Kiss Mihály 1527 korona, Löfkovits Arthur 1515 korona*, May Arthur 1512 korona, Polgári József 1497 korona, Uhlarik Béla 1479 korona*, Vargha Elemér dr. 1489 korona, Kaszanyitzky Arthur 1452

ereje. A vakság, felvilágosodottságá kezd változni. Csak most kezdjük belátni eddig iszonyu tudatlanságunk.

Ezihettük, hogy azok a nagy végtelen számú világok, bolygók, rendszerek cél nélkül keringenek az Őr sivárságában? Borzadva látjuk be eddigi vakságunkat. Az a végtelen, hatalmas, céltudatos Erő nem munkált hasztalan.

A teremés örökségétől fogva így volt és így lesz az idők végtelenségéig — végtelen tér, végtelen idő, végtelen világok, végtelen öntudatos és öntudatlan élő lényekkel.

Vágtatunk sebesen! Elmaradoznak tőlünk a földi fogalmak — szellemek vagyunk. Leráztuk magunkról mindent ami anyagi.

De a föld szellemén nem lehet győzedelmeskedni. A földi szellem a legghatalmasabb. Elbódulva térünk vissza a földre és a porba borulunk az Alkotó nagysága előtt.

Tovább hatolni nem enged jóságos keze. Tudja, hogy ez lenne a vesztlünk. Szivük keserű, de enyhíti végtelenségünk érzete. És halljuk a porba sújtottan is, a Mindenség forgatagából az örök Alkotó nagy szavát:

„Ember küzdj és bizva bizzál!”
(—1th.)

korona, Hochfelder Jakab 1453 korona, K. Tóth Kálmán 1440 korona*, Leitner Adolf dr. 1425 korona*, Kovács Aladár vendéglős 1422 korona, Hegedüs Ferenc 1402 korona, Ekly József 1400 korona, Kertész János 1400 korona, Kola János dr. 1365 korona, Balogh István 1341 korona, id. Kertész István 1318 korona, Lindenfeld Ignác 1304 korona, Szávay Gyula 1290 korona*, Kovács Gyula 1282 korona, Kertész Imre 1272 kor., Boldog István 1257 kor., Kerekes Géza 1243 korona.

(Aa ujak és akik kimaradtak):

A virilis jogu városatyák jövő évi névjegyzékében az ideihöz képest némi változás észlelhető, amennyiben több virilista kibukott s helyébe ujak jöttek. Kimaradtak a következők:

Szentkirályi Tivadar, Tafler Ignác, Szikszay Lajos, K. Tóth Kálmán, Uhlarik Béla, Simonffy Emil, Kardos László, Tóth János, Kertész János, Kiss Mihály, Ekli József, Grósz Nagy Ferenc, Hochfelder Jakab, Hegedüs Ferenc, Bányai Péter, Boldog István, Molnár Mihály és Erdei István.

Az ujak között szerepelnek a következők:

Porubszky Jenő táblaelnök, Kondor Zsigmond bírő, Löfkovics Márton, Megyessy Pál, Lusztig Károly, Stegmüller Árpád, Szilcz Ferenc, Vilmos Béla, Vecsey Viktor, Györy Kálmán, Fáy Márk, Sz. Szabó László dr. stb.-ek.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** Tegnap délután a jog- és pénzügyi bizottság ülést tartott. A nagyfotosságu dolgokon kívül a következő apróbb ügyek felett határoztak. A Bethlen-utca 39. számú háznak a megvétele nem javasolják. A főiskola egy segédkönyvtárnoki állás szervezésére 1600 korona hozzájárulást kér a várostól. Márton Imre és Juhász Ignác javaslatára a kért segélyt megszavazták. Biczó Gyula kéri a várost, hogy emeljék fel a város épületeinek javításáért kijáró általányát 10 százalékkal, a munkabérek emelkedése miatt. Márton Imre javaslatára a kérelmet elutasították, mivel az idei költségvetés már faktum, tehát csak pótköltségvetést lehetne csinálni. Az ülés több apró administratív ügy elintézése után véget ért.

Debrecen új temploma.**Uj középpont a városban.****Az Árpád-tér melyik részén épüljön?**

Tegnap tárgyalta a jog- és pénzügyi bizottság a ref. egyház átiratát, amelyben értesíti a várost, hogy új templomot akar építtetni az Árpád-téren. Kér tehát telket a templom és esetleg a paplak számára.

Élénk vitát okozott, hogy hol is épüljön az új templom. Akadtak olyan tagok is a bizottságban, akik a „közlekedési” szempontokat tekintve szem előtt, szerették a templomot „félreletenni”. Közlekedési szempontok! Mintha bizony nem lenne elég nagy az az Árpád-tér! Sőt nagyon is nagy, elérne azon minden „közlekedési szempontot” tekintetbe véve, akár három templom is.

Különbön érdemleges javaslatot illetőleg határozatot nem is tarthattak ebben az ügyben. Az még függ a tervezettől. De meg nem is szabad megkötöni a ref. egyház kezét, amely egyik főtérre akarja tenni a régen csak vereskedéséről híres „Csicsogót”.

De meg nem is lehetne megkötöni a tekintetben az egyház kezét. Hátha még hozzávesszük, hogy a helyes és józan ítélő képesség is arra vezet, hogy a templom a

tér közepén legyen, uralva az egész környéket. „Közlekedési akadályról” szó sem lehet — nyugodjanak meg az aggodalmasok! — Ha csak köznevettséget nem akarnak keltetni.

Ha esetleg más szempontok akadályozzák meg ebben a tervben, amelyek figyelemre méltók — belényugszunk, de csak így, minden ok nélkül az egyház kezét megkötöni nem szabad és nem is lehet?

A jog és pénzügyi bizottság ülésének idevonatkozó része a következőképen folyt le:

A ref. egyház átiratban kéri a várost, hogy adjon templomépítésre és esetleg paplakra telket. Még nem határoztak, hogy hol épül, de vagy a „dombot” vagy más alkalmas helyet kérnek átengedni.

Simonffy Imre meleg hangon szól és pártolja az egyház kérelmét.

Magoss György javasolja, hogy ne a „dombot” — tehát a Csapó-utca tengelyét, hanem más helyütt, a Nyil-utca tengelyében adják meg a kívánt telket a templomra.

Juhász Ignác: Méltánytalannak tartja erről előre határozni. Meg kell nézni előbb az egyház tervét és ha hatalmas, impozáns alkotás lesz a templom — feltétlenül a tér közepén kell építtetni!

Márton Imre: Ne határozzunk, amíg az egyház nem határoz! — Ő is a középpontra való helyezést mellett van. A monumentális épületek rendszeren az utcák keresztvezési vonalába esnek.

Magoss György ismét előbbi javaslata mellett foglal állást.

A bizottság érdemlegesen nem határozhat az ügyben, de egyelőre a félreépítés mellett van. Természetes, ez még függ az egyház további álláspontjától is.

SZINHÁZ.*** Zilahy műsora Mármaroszigeten.**

Zilahy repertoárja adott eddig a legtöbb kifogásra alkalmat Debrecenben. Itt közöltük Zilahy mármaroszigeti műsorát, amely mindenesetre kedvező precedens a következő debreceni szezonra nézve.

Vasárnap d. u. Szulamith.

Vasárnap este: Tót leány, Rózsa Lili jutalomjátéka.

Hétfőn: Tatárjárás új szereposztással.

Kedden: Vörös talár. Gazdy Aranka felléptével.

Szerdán: A király házassodik, Zilahy Gyula jubileuma.

Csütörtökön: Az Ördög, Zilahy Gyula jubileuma.

Pénteken: Dollár királynő, Zilahyné jutalomjátéka.

Szombaton: Dollár királynő.

Vasárnap délután: Harang.

Vasárnap este: Brankovics György.

Hétfőn: Kerülő ut. Hanel Aranka jutalomjátéka.

Kedden: Folt, amely tisztit. Gazdy Aranka felléptével.

Szerdán: Egér. Ternyei Lajos jutalomjátéka. Utolsó előadás.

— A színházi bérlők figyelmébe.

A színházi iroda jelenti, hogy a törzskönyvezett bérlők jogait folyó hó 29-ikéig tartja fenn. Ezután már a még ki nem váltott helyekre mindenki b. rehet.

Ruhák Férfi-,
és gyermek **Ruhák**
nagy választékban

Gerő Ernő

ruha nagyáruházában
Piac-utca 41.

Debrecen város vízvezetéke.

Hova mennek a milliók?

(Azok a bizonyos köntösgáti kutak. ... Sokan még most is biznak benne. ... „Ki vállalja a felelőséget?” ... Az egynapi elodázás ellen.)

Készül Debrecen város vízvezetéke — de készül egyúttal a nagy adóság is és a nagy pótlódó is.

Jól van, ezekre azt mondják és azt mondjuk mi is, hogy megköveteli a modern haladás. Csakhogy az a kérdés áll most előttünk, be fog-e következni ez a modern haladás? Mert sajnos az eddigi előjelek épen az ellenkezőre mutatnak.

A köntösgáti ártézikutak furása hivatalosan kezébe van, amikor hivatalosan felülvizsgálták az egész dolog még oly primitív volt, hogy véleményt sem lehetett róla mondani. Vagy legalább is nem megbízható véleményt.

Mert mit mondanak azok az urak, akik annyira mellette vannak a köntösgáti furások mellett?! Hogy valószínű emberi számítás mellett, hogy a kutak furása nem fog csüörtörtököt mondani.

Hát megnyugtató ez? Hát ezért rakjuk rá az iszonyu terheket Debrecen keservesen adózó polgárságára?! Hát ezért emelkedjen ismét a pótlódó, amelyet már is a lehető legmagasabbra szándékoznak egyesek felcsigázni. Erre áldozunk hát milliókat?! Nem lenne ez a legrobotabb megrablása Debrecen város közönségének.

Választ kérünk tehát! Nyílt és egyenes választ, tudni akarjuk, hogy nem dobjuk-e sárba a város pénzét, az adózó polgárok keserves filléreit?!

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap tárgyalta a vízvezetéki kölcsön ügyét. Azaz kérem — dehogyan is a vízvezeték ügyét! Csak a csatornázás költségeit. Egy millió négyszázezer koronát akarnak csak felvenni a csatornázásokra — amugy előlegesen! De hol van a többi?

Az osztrák—magyar bank már most sem akar a dúsgazdag Debrecen városának hitelezni! — oly sok az adóssága. Már ennyire jutottunk és ki tudja még mennyire jutunk.

A radikális, szélső elemek minden józan belátás ellenére — haladni akarnak, amugy vaktába! — Csak azután legalább haladnánk!

De miben áll ez a haladás? Adósságsinálásból, valószínűleg oly célért, amelyért még a cél legnagyobb barátai sem vállalnak felelőséget. Így állunk! Idáig jutottunk!

A nagyképiuskodás, a patlogtatott üres frázisok idáig vezettek — már pénzt sem akarnak adni a gazdag, nagy és virágzó Debrecennek!

A köntösgáti kutakat pedig csak furják, furják tovább! Még azt sem tudjuk, lesz-e bennök elég víz de a csatornának minél előbb készszen kell lennie.

Igy követeli ezt a város érdeke és a modern haladás! — puffog a frázis. Szerencsére vannak még Debrecenben komoly, higgadt, nemesen gondolkodó emberek, akik megfogják akadályozni ezt a hebehurgyaságot, ezt a lóhalálba való sietést — az adózó polgárok bőrére.

Mert mit akartak csinálni tegnap egyesek? A város jog- és pénzügyének az őrei hamarosan átsiklottak volna a megfontoláson, ha meg nem akadályozták ebbeli sietősöket. Még huszonnégy órára is csak nagynehezen akartak halasztást adni, amíg a távollevő főmérnök felvilágosításokkal szolgálhat a kutak ügyében. No de természetesen ezen szándékuk nem sikerült.

Mert ki vállalja a felelőséget, azt az óriási felelőséget, ami a mellverő urakra nehezedik, ha a város pénzét az emberileg előrelátható sikerre dobják ki? Csak nyargalni eszeveszetten, lóhalálban! Ez a fő elv mindenkor és kicsi hujja, hogy ez az elv diadalra nem jutott tegnap is.

Mert mit is akartak a jog- és pénzügyi bizottság rohanó tagjai? Semmi egyebet, mint elhatározatni egy-kettőre, hogy a vízvezetéki csatornákat kiépítettjük — víz nélkül! Mert van-e már víz? Van-e egyetlen pozitív adatunk rá, hogy lesz-e víz valaha azokban a híres köntösgáti ártézi kutakba?!

Semmi, semmi biztos adatunk nincsen mellette. Sőt, a valószínűségi okok arra engednek következtetni, hogy a köntösgáti ártézik nem

fogják sohasem vízzel ellátni a várost.

De ha elfogják látni, bizonyosodjunk meg előbb erről teljesen. Ha a szivattyuzás eredménnyel fog eljárni — akkor számíthatunk talán reá. De akkor sem egész biztosan. Ha nem sikerül, csak százezreket veszítünk el, ha azonban biztos adatok nélkül ugrunk be a csatornázásba, akkor milliókat veszítünk! És azután minden emberi számítás szerint alaposan el lesz vesztve!

A jog- és pénzügyi bizottság idevonatkozó részének a lefolyásáról a következőkben számolunk be:

Az osztrák—magyar bank értesíti a várost, hogy hajlandó a kért egymillióégy-százezer koronát folyósítani 438 percent mellett, 65 évi törlesztésre. Azonban kijelenti, hogy a városnak már több mint 3 millió adóssága lesz és így a törvény értelmében nem adhatja ki az egészet, hanem csak részletekben.

Márton Imre: A felveendő kölcsön a csatornázásokra kell, vagy a csatornázásokra is vízvezetékre? Nem látja biztosítva a vízvezeték ügyét sehogysem. Van-e már biztos és elég víz? És ha nincs, miért akkor a nagy kölcsön a csatornázásra?

Csakis a főmérnök adhat e dologban felvilágosítást. Be kell várni tehát feltétlenül, amíg megérkezik és személyesen fogja véleményét előterjeszteni.

Fejér Ferenc: Lesz víz a reményen felül! Biztosítva van a vízvezeték, kell tehát a pénz! Már ideje a csatornázásoknak.

Juhász Ignác: A közgyűlés nem mondta ki, hogy csatornázzanak. Előbb lássuk a szivattyuzásokat és a vízgyűjtő medencéket, ahogy előre is megállapodtunk.

Fejér Ferenc és Magoss György javasolják a tervezet elfogadását.

Simonfy Imre: Várjunk holnapig, a míg holnapig a főmérnök felvilágosítással szolgálhat. Csak úgy beugrani nem lehet az egész dologba. A város pénzét hebehurgyán kidobni a legnagyobb könnyelműség!

Fejér Ferenc: Ki fogja magára vállalni a felelőséget, ha a sok halogatás miatt a bank nem adja meg a kölcsönt, hiszen csak 1909 január 1-ig kötelező reá nézve. Hahaha nem kapnánk akkor ily előnyös kölcsönt?

Márton Imre: Egy napi késés miatt! Nevetséges dolog. Ilyet nem szabad állítani. A böles megfontolás vezérelte mindenkor, most is ezután óhajt menni. A város adófilléreit ok nélkül kidobni nem lehet!

Az elnöklő főispán felteszi a kérdést és elrendeli a szavazást. Elfogadják Márton Imre és Juhász Ignác halasztó indítványát. A bankkölcsön dologában a bizottság megint a Márton Imre álláspontjára helyezkedik.

A vízvezetéki ügy tárgyalása ezután véget ért.

Megelőzőleg ezt, a jog- és pénzügyi bizottság ülésén a vízvezeték ügye még egyszer előfordult. A miniszter leiratban értesíti ugyanis a várost, hogy a csatornázási tervezetet nem fogadja el.

A bizottság a miniszteri leirattal szemben a tanács javaslatát fogadja el.

HIREK.

— **Hajdumegye és Szabolcs-megye.** Hajduböszörményből táviratozzkák: Hajduböszörmény város képviselőtestülete ma délelőtt tartott közgyűlésén egyhangulag tiltakozott Szabolcsvármegye azon törekvése ellen, hogy Hajdunánás, Hajdudorog, Hajdubáza és Téglás községek Hajdumegyétől elszakítottassanak és azok Szabolcsmegyéhez csatoltassanak.

— **A polgármesterek a királynál.** Fülepp Kálmán főpolgármestert és Bárczy István polgármestert tegnap délelőtt kiballgatáson fogadta a király. A főpolgármester tolmácsolta a főváros közönségének örömet affólott, hogy a király meggyógyult és Budapestre jött. A király kitűnő szívesseggel fogadta a polgármestereket s megköszönte a közönség érdeklődését. Ezután Bárczy István polgármester jelentette, hogy a főváros hatósága mindent elkövetett a spanyol királyi és a bolgár fejedelmi pár ünnepélyes fogadtatására.

— **Irodalmi ünnep Ungvárt és Radváncon.** Szép és lelkes irodalmi ünnep felejt le folyó hó 20-án vasárnap Ungvárt és a vele szinte összenőtt Radváncközségben. Gyöngyösi Istvánnak a XVII. század legkedveltebb költőjének állított díszes emléktáblát szülőfaluja Radvánca, amelyet sikerült irodalmi ünnep keretében leplezett le a Gyöngyösi irodalmi társaság, amelynek elnöke dr. Romancz Mihály tartotta az emlékbeszédet. Az emléktáblát és a szülőházat ellepték a koszorúk, mert koszorút küldött a közoktatási és földmívelési miniszter, a M. T. Akadémia, a Kisfaludy, — a Petőfi-társaság, Gömör, Heves és Ungvármegye stb. Ezenkívül képviseltették magukat az esperesi Széchenyi-kör, a máramaros szigeti Szilágyi Istvántársaság és a debreceni Csokonai-kör. — A kezdet nehézségeivel küzdő Gyöngyösi-társaságnak ez volt az első fellépte az irodalmi életben és ezzel bebizonyította, hogy van izlése helyes irodalmi irányt követni és van szellemi ereje méltó irodalmi ünnepet rendezni. (K.)

— **A „Szanasorium Egyesület” köréből.** A „Szanasorium Egyesület” agilis elnöknője, Ujnelyi Andrásné, hosszabb időre elutazott s távolléte alatt a gyűjtő perselyeket Mihalovics Jenő gyógyszerész uralta lehet átvenni.

— **A csernovaiaknak kegyelmet kérnek.** Körülbelül egy éve annak, hogy a csernovai tótok pánszlav izgatók befolyása alatt megakarták akadályozni új templomuk felszentelését és azt követelték, hogy a templomot Hliaka András szentelje föl. — Ebből ugyanis zavargás lett, a csendőrök a nép közé lőttek s az összeütközésnek tizenhárom halottja maradt a zavargás színhelyén. — A rózsahegy esküdtbírósa a zendülés főkomposai közül 59 csernovai tótot ítélte el. A pozsonyi tábla a napokban ezt az ítéletet változatlanul helyben hagyta. A lipótmegyei kath. papok mozgalmat indítottak az elítéltek királyi megkegyelmezése érdekében. — Párvy Sándor szepesi püspök maga is hozzájárult a csernovai elítéltek érdekében megindított mozgalomhoz s így valószínű, hogy a tudatlan és félrevezetett szegény csernovai tótok rövid idő múlva visszanyerik szabadságukat.

— **A pápa áldozásának 50-ik évfordulója.** Zugó harangok, lobogó zászlók hirdetik, hogy a katolikusok most ünneplik a pápa áldozásának 50-ik évfordulóját. Ennek emlékére a debreceni katolikus templomban nagy mise és ünnepi predikáció volt, melyet Gróf Ferenc prépost végzett nagy segédlettel.

— **Kragujevics tagad.** (Fővárosi tudósítónktól.) A vasárnapi lapokban közölt berlini vallomások, amelyeket tegnap Kragujevics cellájában ujjal felolvasott Koródy fogalmazó, a bűnös fiatalembert nagyon megfáztatták, de nem bírták rá, hogy bűnét beismerje. Mindenki össze esküdt ellenem — mondta — „én vallani nem fogok, sőt kijelentem, hogy a hozzám intézett kérdéseket egyáltalában válasz nélkül hagyom.” Kragujevics ellen Berlinben, Kopenhágában és Bécsben szorgalmasan gyűjtik az adatokat és már a napokban újabb jegyzőkönyveket várnak, amelyek tartalmából mindjobban kiderül, hogy Kragujevics külföldi utazása közben mi mindent követett el.

— **Szédelgő báró.** Egy nagy multu arisztokara család elzüllött tagjának szélhámosságai kerültek Debrecenben napfényre. — A nyitrai megyei báró Vimmersberg család fiatal sarja, báró Vimmersberg Antal a mult hét csütörtökjén Debrecenbe utazott s a Bika szállodában, 11-es számú szobát foglalta le. — Elegáns öltözékeivel, előkelő fellépésével annyira megtévesztette az egész szállodai személyzetet, hogy midőn — pillanatnyi pénzzavarára hivatkozva — Löwi Alajos szoba pincértől 20 koronát kért kölcsön: az szó nélkül fizette ki a kért összeget. — A szállodában különben Orel Koriolán ügyvédjelöltnek adta ki magát s bizalom keltés okából egy táviratot fogalmazott Orel pénzügyigazgató címére Nyitrára, ahonnan állítólagos apjától pénzt kért. — A szállodai személyzet csak akkor kezdett gyanut fogni, mikor szombat az imponáló megjelenésű fiatal ember nyomtalanul eltűnt a szállodából csupán egy kis kézitáskát hagyva hátra, amelyben báró Vimmersberg Adolf névre szóló okmányokat találtak egytől-egyig. — Nemsokára megérkezett Orel nyitrai pénzügyigazgató válasza is, melyben tudatja a rendőrséggel, hogy fia nevével Debrecenben visszaélt valaki, alighanem báró Vimmersberg Adolf, aki már többször követett el hasonló manipulációkat. — A rendőrség ennek alapján megindította a vizsgálatot, azonban eddig még nem sikerült kézrekeríteni a jobbsorsra érdemes fiatal embert.

— **Tilos a faklyásmenet.** Vantus Buchinger és Jocsák, akik ma estére a szociáldemokraták körmenetét bejelentették, az elutasító végzésre újabb menetet jelentettek be, faklyával, vagy lampionosat. A főkapitány ezt sem engedélyezte.

— **Életunt aggastyán.** Püspökladányban tragikus módon vetett véget életének egy öreg ember. — Szücs Imre, 65 éves jómódu földbirtokost évek óta sorvasztó betegség gyötörte, amelyből nem tudták kigyógyítani. Hosszabb idő óta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával, míg vasárnap végrehajtotta végzetes tervét. Gyermekével bement a kamarába almát válogatni, majd hirtelen kiküldötte őket s magára zárva az ajtót, felakasztotta magát a gerendára. Mire észrevették, már halott volt. Szücs Imre tragikus sorsa Püspökladányban általános részvétet keltett.

— **Peres ügyben utmutató.** Dr. Ujlaki Géza fővárosi ügyvéd iij című népszerű munkájának első kiadása több ezer példányban elfogyott, annak második kiadása most jelent meg Grill cs. és kir. udvari könyvkereskedés (V. Dorottya-utca 2.) kiadásában. A könyv célja az, hogy a jog ezer féle utvesztője közöt biztos vezérfonalat nyújtson. E céljának meg is felel. Nem a törvények pusztá szövegét, nem a rideg paragrafusokat tartalmazza, hanem azoknak mély tanulmányra valló, alapos ismerete alapján, szemügyre véve az ügyes, bajos ember igényeit, egyenesen megmondja az olvasónak, mit tegyen a különböző peres ügyekben, hova forduljon s mitől óvakodjék. A könyv közérthető nyelven, oly módon, hogy éppen azokra a kétségekre felel meg, amelyek egy nem jogász ember fejében felmerülhetnek, elmondja a peres ügyekben szükséges általános tudnivalókat, az eljárást az iparbiróságok előtt, a 40 koronát meg nem haladó ügyekben, a sommás eljárást a járásbiróságoknál, a eselődügyekben, a gazdasági munkásügyekben, a kihágási ügyekben, a végrehajtási ügyekben, továbbá elmondja áttekinthetően, mily bélyegek szükségesek a leggyakoribb peres ügyekben, okiratoknál és jogügyleteknél, hasznos tájékoztatást nyújt a tanu és szakértői díjak, az ügyvédi költségek és végrehajtói díjak felől, az ingyenes jogvédelem különböző eseteiről s közli a fővárosi legfontosabb hatóságok és biróságok címeit, minek a fővárosba utazó vidéki ember is jó hasznát veheti.

— **Kolera.** Pétervárról jelenti egy táviratunk: Az elmúlt héten 1456 koleraeset és 439 haláleset fordult elő. Szeptember 6., a járvány kitörésének napja óta 1653 megbetegedés és 492 haláleset fordult elő. Oroszország többi részeiben a mult héten 3892 megbetegedés és 1377 haláleset történt. Egész Oroszországban összesen 10,359 megbetegedés és 4633 haláleset fordult elő.

— **Hirtelen meghalt öregember.** Nagy Sándor, 63 éves sarándi lakos a szőlőskertből hazajövén, a ház körül foglalatostkodott. Néhány perc múlva szívéhez kapott és összeesett. Szívszélhűdés ölte meg.

— **Megtámadták a vasuti hidon.** Szabó Imre, Bercsényi-utcán lakó zongoratanár, vasárnapra virradó éjjel egy óraker tért hazafelé a Homokkeritől, ahol rokonait látogatta meg. A vasuti hidnál azonban egy toprongyos alak, pénzét követelve, irtózatos erővel megragadta torkát s gancsot vetett, úgy, hogy Szabó Imre a földre zuhant. A rabló azonban még sem érthette el célját, mivel Szabó Imre segély-

Női felöltőkben és confekcióban a legjutányosabb a Központi női felöltő áruház Simonffy-utca 2. Városi bérház. Rófös- és rövidáru a legolcsóbban **FELDMANN C. és TÁRSA**, Simonffy-utca 1. szám alatt.

kiállításait a hid alatt foglalatostkodó vasuti személyzet meghallotta, s kellemetlen helyzetéből kiszabadította, azonban a vakmerő támadónak sikerült elmenekülnie. A rendőrség Szabó Imre följelentésére keresi a veszedelmes éjjeli utonállót.

A törökországi események.
Konstantinápolyból jelentik: A törökországi sztrájkmozgalom alakulása, valamint előrelátható következményei aggodalomra adnak okot. A konstantinápolyi, európai, valamint kis-ázsiai tartományokban kitört sztrájkokról szóló hírek, valamint bizonyos egyéb jelek is egybehangzóan azt a látszatot keltyik, hogy mind a kormány, mind a bizottsági szervezet jóakarattal viseltetnek a sztrájkolók iránt és azokat erkölcsileg, sőt tanácsokkal is támogatják. A sztrájkolókkal szemben való eme magatartás oka az, hogy a bizottság és általában az új regime megbízható táborát akar magának teremteni a választások idejére az alkotmány fenntartására, valamint az esetleges választások idejére. A kereskedelem, valamint az összes nagyobb vállalatokban erősen képviselt idegen elemekkel szemben is bizonyos tendenciák nyilvánultak. A sztrájkmozgalomnak az említett célok érdekében való szítása kétségkívül kétélű fegyver. Egyrészt csökkenni fog az eddig fegyelmezett tömegben a tekintély tisztelt és ez tovább is fejlődhetik és az előidézők ellen is fordulhat. Másrészt a sztrájkmozgalmak annyira károsítják a kereskedelmet és forgalmat, hogy a konzervatív elemek engedetlenkednek és a régi rendszert kívánja vissza. Remélhető és kívánatos, hogy a kormány és a komió fel fogja ismerni a veszélyeket és ezekkel szemben szemben megfelelő intézkedéseket fog tenni. A sztrájkoló asuti alkalmazottak elvetették a bíróság eszméjét és ragaszkodnak követeléseikhez. A sztrájk befejezésének időpont nem látható előre.

Szüretre kézi tüzijátékok, röppentyükapható nagy választékban Mentze Henrik ujdonságok áruházában Kossuth-u. 4.

— **Elveszett** egy aranykarperec, vastag láncszemekből, körte alakú borostyán zsu-zsuval a Csokonai kerttől a Vár-utca 12. sz. házig menő uton. Megtaláló jutalomban részesül, ha Thaly Kálmán-utca (Kasza-utca.) 6. szám alá elviszi.

Ha jó tartós élű zsebkésre, ollóra vagy beretvára van szüksége, ne mulassza el felkeresni Mentze Henrik ujdonságok áruházát Kossuth-utca 4. sz.

Angol-kór.

Ama kiváló és koncentrált táplálék, amely a SCOTT-féle Emulsió-ban foglaltatik, táplálja a csontokat, s azokat keményekké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő hus egészséges és szilárd lesz.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Az általános egészség a

SCOTT-féle Emulsió

hatása alatt, rohamosan javul és az angolkóros gyermekek époly rózsás és viruló arczzint kapnak, mint az egészségesek. Az orvosok állandóan ajánlja a

SCOTT-féle Emulsió használatát.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógytárban.

TAVIRAT és TELEFON

Szocialista tüntetés.

Budapest, szeptember 21. Ma huszonöt helyen tartottak szocialista gyűléseket. Mivel a nyílt tüntetést betiltották, a járdán jártak fel és alá s énekelték a Marseillet. — Rendőrség beavatkozására nem volt szükség, mindössze pár kirakatot törtek be.

Vajda János szobra.

Vál, szeptember 21. Ma leplezték le Vajda János, a hiraevés magyar költő szobrát.

Varasdi vérengzés.

Varasd, szeptember 21. Beroldinger gróf birtokháborítási perének az epilógusakép, ma óriási lázadás tört ki a nép között. Ugyanis ezek ellen folyt a per. A csendőrök többször a lázadók közé lóttek. Többen megsebesültek, köztük néhányan halálosan is.

Az ázsiai kolera rémhíre.

Máramarosziget, szeptember 21. Mézáros János famunkás ma gyanus tünetek között halt meg, az a hír terjedt el, hogy ázsiai kolerában. A hír mindenütt óriási rettegést keltett. A munkást felboncolták, de az ázsiai kolera nem állapították meg kétségtelenül rajta.

Szerkesztésért felelős: a főszerkesztő.

Eladó ház.

Vidékről beköltözőknek igen alkalmas új ház, szép nagy udvarral, jó vizü kuttal igen közel a főutcahoz, olesó törlesztéses kölcsön van rajta,

rendkívül előnyös

feltételekkel megvehető. Cim
o o a kiadóhivatalban. o o

Bankegyesület

részvény társaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt. Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítól váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (ch-k) számlára, pénztárjegyekre es

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére.

Az igazgatóság.

Eladó

gyümölcsfa-oltványok!!!

Folyton nagyobbodó faiskolámból 1908. őszén és 1909. tavaszán-mintegy 160,000 darab 1, 2, 3 és 4 éves, erős, egyenes, dus gyökérezetű, nagyrészen **alma, körte, szilvafa-oltvány**, továbbá **csereznye, meggy, dió, eperfa**, stb. 40, 50, 60, 70, 80 fillér darabonkénti árban kerül eladásra azok erőssége szerint. 200,000 darab **alma és körte-vadon**, 1000 db 16—30 korona, 40,000 darab sima Riparia Portalis I. oszt. 1000 darab 18 korona. II. oszt. 12 K.

Tessék árjegyzéket kérni. Telepemre látogatókat szívesen fogadok.

Szász János

faiskolája NAGYBÁNYÁN (Szatmármegye).

Eperjesi cserép-

kályhák

gyári raktára és egyedárusítása DEBRECEN és vidékére

Kovács Gyula

vasületében a BIKÁ-szálloda mellett.

Kötözni való

válogatott passatutti és muskotály szőlő 50 kgmonként 10 frtjával rendelhető Gróf Dégenfeld és Dr. Balkányi urak Erzsébet szőlőtelepén, városi üzlet főpiacz Bádogos-utoza sarkán. Telefon szám 159.

Aziskolaiév

kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe. Fiu- és férfingek. Lábravalók és harisnyák. Nyakkendők, paplanok. Madracok és flanel takarók nagy választékban feltűnő olesó szabott árakhoz:

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat és szőnyegáruháza Debreczen, Rózsa-utca.

A HAJDUMEGYEI MÉHESZEGYLET

MÉZ

TERMÉKEINEK MEGBIZOTT ELÁRUSÍTÓJA

DEUTSCH LAJOS

FÜSZERKERESKEDŐ PIACZ-UTCZA 38.

1 kgr pergetett méz 1 kor. 20 fillér.

Zalálmányok és fogalmak

Kerestünk folyton jó és szabadalommal védhető találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az egész szabadalom tartósága alatt

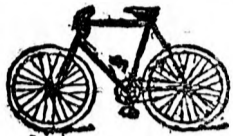
Találmányok melyek még nem állnak hivatalos védelem alatt általunk eszközöltnék, illetve megkerestetnek.

Ugyszintén minden szabadalomjogos és szabadalomtisztviselő ügyekben költségmentesen adunk felvilágosítást.

Ajánlatok intézendők: Patentanwälte Ingenieur Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Freiestrasse 32.

Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak eszközölése és értékesítése az összes országokban. Akérdések duplaportóval látandók el.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdonosságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Nyelv és irodalmi intézet

Debreczen, Piac-u. 9. sz.

Előleges értesítés.

Tisztelettel hozzuk a t. közönség tudomására, hogy intézetünket **folyó év szeptember hó 3-án** megnyitjuk és beiratásokat már most elfogadunk fentjelzett helyiségeinkben.

a) **Nyelvtanfolyamokra:** német angol, francia, olasz, esetleg a magyar nyelvre.

b) Német, francia, angol, olasz **kereskedelmi levelezésre.**

c) **világirodalom történet, művészet-történet és esztétikára.**

A nyelvtanfolyamokat a Berlitz-módszer szerint vezetjük, a tanítvány az első leckeórától kezdve csakis a megtanulandó nyelvet hallja s beszél. Nyelvtanáraink kiválóan képzett külföldi (ugyanazon nemzetbeli) tanerők. A többi tanfolyamokon ugyancsak elsőrendű tanárok oktatnak.

Tandij havi 10 korona.

Magán és cerele-tanítás. Nappali és esti tanórák. Prospektusunkat ingyen és bérmentve küldjük.

Az igazgatóság.

Császárfürdő Budapestén.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévívízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 20 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld

322

Az igazgatóság.

Iskola czikkeket

könyvtáskákat, könyvszifjakat, tokk és tolltartókat, tentatartókat, palatáblát, írót, tollat és kölironokat csakis a

Párisi nagy bazárban

lehet olcsón vásárolni.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. képviselője. Iroda Debreczen, Piac-utca 77. szám (az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motorberendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb meghajtására a leghasznosabb kivitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilárokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket. iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat, Tervek és költségvetés díjtalan.

Dr. KARDOS SAMU

és
dr. GÁBOR JENŐ

társ-ügyvédi irodája f. évi augusztus 16-tól kezdve Ipar- és Kereskedelmi Bank, Piac-u. 58. sz. a. palotájában I. emelet 14. ajtó szám alatt van.

Iskolás-

gyermek részére, **kész fehérneműk zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, pokrócok, (flanell takarók) és ágyszerítők** legnagyobb választékban s legjutányosabb árakon kaphatók

Kardos László

vászon- és kelengye-üzletében

Debreczen, Kossuth-u. 9.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolesóban és szakszerűen készít villamos világítási- erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és évi jókarban tartását, valamint minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkát.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15. félemeleten. Wien, I. Kärntnerstrasse 39. Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orrcsüptetők 3 koronától feljebb. Színházi és távesövek minden kivitelben dus vászlasztékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Boros hordók

és taposókádák használt

és uj, minden nagyságban és

men nyiségben

o o kaphatók o o

Péterfia-utca 76.

Ugyanott 1 üzleti petroleumos tartály is eladó.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudósító** (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, B. pest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid árakon eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes újságcatalógus, képes naptár-jegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Mérnök-akadémia!

gépész, villany, építésmérnöknek és építésvezetőknek. Föltételi feltétel 6 gymnasium osztály, vagy hasonló előképzettség vagy szakiskolai végzettség. Bővebbet az útmutatóban.

WISMAR, am der Ostsee.

Erőt és ifjuságot

szereshet ismét az elgyengült, idő előtt kimerült beteg, ha követi az ingyen könyvecskében felsorolt utasításokat, mely könyvecskét alábbi címtől postán kérheti mindenki díjtalanul. Vhyra Társaság Budapest, V. Váci körút 78. II. 14.

Borsajtók Bor nyomó-zsákok

szőlőzuzé k,
faputtonok

raktára

Sesztina Lajos

vasüzletében Piac-utca 23.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel azedott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beiktatodik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Feériban (Szilágymegyében) 100 véka finom faju téli alma helyber eladó. Értekezhetni Szent Anna-u. 32.

Vidéki városban közel Debrecenhez egy ház, jömeneteli Korcsma, trafik fűszer üzlettel ellátva eladó, értekezés Csapó-utca 10.

6 db „LOLLER“ faju, kiváló repülési galamb jutányosan eladó Honvéd-u. 29. sz.

Mindennemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszobos kivitelben a legjutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda BORZA ISTVÁN kalapos üzlete Debrecen, Főpiac, (Stenczinger ház). Cilinderek azonnal vasaltatnak.

Díószegi uton a hetedik kilométernél 17 köblös föld kiadó. A tanyában értekezhetni.

Eladó az Ondódon 29 öl szántóföld új épülettel a Vedres dűlőben, ára 3400 frt, 500 forint teherrel. Értekezhetni özvegy Cseresznyés Ferencnénél ugyanott.

1 raktár, 1 nagy pince száraz és tiszta, kiadó. Hatvan-utca 69. szám vásártér. Csicsó Lajosnál.

Egy fűszerüzlet olesón átadó más vállalat véget Kónya-telep 38.

Angol finom kabátos női ruhák eladók Szt. Anna-u. 48.

Jó fehérenemű varrónő urnók pártfogását kéri. Cserepes u. 7.

Bélyeggyűjtők! Legritkább külföldi bélyegek fél és negyed áron dus választékban kaphatók Harmathynál Fűvészkert-u. 14.

A Kossuth 67-ik számú ház aránylag kevés pénzzel megvehető. Óriási telek, magas tiszta jövedelem. Értekezés Csapó-u. 38.

Egy 152 holdas birtok, melyből 30 hold legelő, azonnal eladó. Rosenberger Mózes Kémer, Szilágymegye.

Legjobb anyaggal, legolcsóbban és legmegbízhatóan rendez be, helyben és vidéken, villamos villágítást, ivó- és lámpákat, izzólámpákat, költségvetést díjtalanul.

FÖLDVARI L.

Kossuth-utca 1. az udvarban. — Telefon 168. sz. — Tanuló felvétetik.

A ref. Isptályi kisedóvodához tisztességes, erőteljes magánosnő dajkának felvétetik, Jelentkezni lehet Sziv-utca 28. az óvónőnél.

Utcai

lapelárusítók

felvétetik a kiadóhivatalban:
Debrecen, Arany János-utca 2. sz.

Az Ebesen, a vérvölgyi megállónál, közvetlen a vasut mellett 32 és fél katasztrális hold föld a rajta levő épületekkel együtt eladó. Értekezni lehet: Miklós-utca 39. sz. a.

Tankönyvek féláron.

Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek az új tantervhez alkalmazva fél áron kaphatók **Harmathy** antiquariumban, Fűvészkert-u. 14. Iskolatászkák rendkívüli árleszállítással.

Kereslet.

Álló íróasztal, továbbá copirprés és egy nagy íróasztal sürgősen megvételre kerestetik Lorántffy-utca 13.

Egy kiszolgáló jó fizetéssel felvétetik a Szilágyságban Csapó-u. 7.

Elszegényedett uri, vagy iparos leány három gyermek mellé kerestetik, a legkisebbik 5 éves; aki német nyelvet bir, előnyben részesül. Értekezhetni Attila-tér 3. szám.

Gazdatisztot keres Klein Testvérek Intézete Dégenfeld-tér.

Ügyes és szolid varrónők felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 1.

Egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik Félégyházy János fűszer-üzletében Piac- és Miklós-utca sarok.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasaa szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifujta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára **Mihalovits Jenő** gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények dus választóka.

Telefon szám: 568. 1063

Donogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg, divatruháza

Debrecen,

* * Kistemplombazár. * *

Megérkeztek az őszi idény új-donsággal női ruhakelmék — Flanelek — selymek — ruha-
o o o diszekben. o o o

Óriási választék!

Divat-szalonnunkban a legújabb őszi

Szővetek, posztók, Slaskin plüszök és Velontine-selymeinkből

Kosztümöket, női kabátokat, Estélyi köpenyeket

a legújabb fagonok szerint gyorsan jutányosan készítetünk.

Bosznay és J. Tsa

Debrecen, Kossuth-u. 5.

Szabászunk Fülöp Sándor ur nejevel a szabás és izlés tökéletesítése céljából augusztus havát Párisban a legelső divatszalonokban töltötték.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

* RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. *
Üdít, gyógyít. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógmódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, huykó- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: **Muschong** buzíási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn. Debreceni főraktár Grünberger és Glöck cégnél.

Nyomatott Debrecen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.